

2. Er wordt bij de campagne geen gebruik gemaakt van pamfletten. Enerzijds wordt de waarde daarvan twijfelachtig genoemd: Worden dergelijke geschriftjes gelezen, resp. begrepen? Anderzijds zijn de kosten, verbonden aan de uitvoering van dergelijke publikaties, bijzonder groot.

3. De voorkeur wordt gegeven aan het woord kanker boven gezwel enz. Omdat de wrat als een (goedaardig) gezwel beschouwd kan worden, is het gevaar niet denkbeeldig dat, indien kanker „maar een gezwel” is, de betekenis van het woord onderschat wordt.

4. In een aantal plaatsen in het district (ongeveer 3 miljoen inwoners) zijn plaatselijk vooraanstaande personen (in den regel dames) bereid gevonden, de uitvoerders van het voorlichtings-project te introduceren bij bestuursleden van de verschillende organisaties. Deze regeling is een grote steun voor het bureau.

5. Door scholen wordt de filmstrip „To smoke or not to smoke” (met grammofoonplaat) in toenemende mate gevraagd, resp. aangeschaft.

Teaching the teachers

Behalve de voorlichting aan het publiek, waarover in het voorgaande werd gesproken, is in de loop der jaren tevens bereikt, dat de medische studenten tijdens stages in het Christie Hospital geïnformeerd worden over kankervoorlichting en de daarmee samenhangende problemen. Ditzelfde geldt voor de verpleegsters in opleiding, wijkverpleegsters en sociale werkers en andere daarvoor in aanmerking komende para-medische functionarissen in opleiding. Dit betekent niet uitsluitend het geven van grotere bekendheid aan het werk van het bureau, maar ook dat velen (nog weer eens) van deze studerende enige kennis verkrijgen van wat ieder behoort te weten van kanker.

In de voorgaande punten heb ik getracht een overzicht te geven van de naar mijn mening belangrijkste punten van het voorlichtings-programma, zoals dit in Manchester wordt uitgevoerd.

April 1962

L. MEINSMA

INGEZONDEN

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie; ter bespoediging van plaatsing behoudt de Redactie zich het recht voor, de stukken te bekorten)

CONSERVATIEVE BEHANDELING VAN TIBIAPLATEAUFRACTUREN

Het verheugt mij dat collega VAN DER SLIKKE (1962) zich een medestander toont van de conservatieve behandeling en dat de door hem gepubliceerde resultaten ontleend aan het omvangrijke materiaal van de traumatologische afdeling te Rotterdam deze opvatting steunen. Zijn zienswijze verschilt in hoofdzaak in accent en niet in principe van de onze.

Bij het samenstellen van de literatuuropgave hebben wij niet naar volledigheid gestreefd, doch het accent gelegd op enkele recente publikaties waarin de operatieve therapie op de voorgrond werd geplaatst.

Van een star vasthouden aan de klassieke trias kan noch bij de behandeling van fracturen in het algemeen noch bij die der tibiaplateaufacturen sprake zijn, daar het herstel van de functie van het getroffen lichaamsdeel op de voorgrond dient te staan. De wijze van behandeling wordt mede bepaald door de algemene constitutie van de getroffene en de plaatselijke toestand van de weke delen. Bij het bespreken van de factoren die bij de fractuurbehandeling van betekenis zijn, lijkt het mij raadzaam, de aan een ieder bekende trias als richtlijn te handhaven en deze aan te passen bij de eigenschappen van een bepaalde fractuur. Zo is bijvoorbeeld

fixatie van het tibiaplateau door de gesteldheid van het skelet met operatieve therapie nauwelijks mogelijk, en wordt de beschreven methode verkozen, t.w. manuele repositie, gevolgd door tractie en gedoseerde mobilisatie.

Uit mijn artikel (1962) en de opmerkingen van collega VAN DER SLIKKE blijkt dat men bij het toepassen van deze methode geleidelijke repositie kan bewerkstelligen.

Met de uitspraak dat de instabiele splijtfractuur moet worden gereponeerd (operatief?) en de stabiele compressiefractuur geen repositie behoeft, kan ik niet akkoord gaan.

De resultaten van operatieve therapie op grond van röntgenfoto's moeten zeer kritisch worden beoordeeld. Men krijgt alleen een indruk over het skelet en niet over de toestand van de weke delen. Bovendien worden de foto's meestal van het onbelaste gewricht vervaardigd. In dit verband zij herinnerd aan de van Engelse zijde op het in 1960 te Parijs gehouden orthopedische congres gemaakte opmerking, dat men er niet naar moet streven, foto's te behandelen, doch patiënten.

De bezwaren over de lange verpleegduur die collega VAN DER SLIKKE aanvoert tegen de door mij beschreven behandeling delen wij niet. De aard van de fractuur maakt dat te vroege belasting van het plateau tot secundaire dislocatie kan voeren. Het gebruik van een dorsale gipsspalk kan dit niet voorkomen. De duur van de behandeling valt in het niet, vergeleken met de gevolgen van een te vroege belasting, ook in sociaal opzicht. In een aantal gevallen blijkt het mogelijk, de patiënt thuis in een zweefrekverband te behandelen. De revalidatie kan daarna in een centrum plaatsvinden.

Wij blijven terughoudend bij het puncteren van het gewricht als routine-behandeling. De gegevens over dit onderwerp zijn schaars en een objectieve beoordeling van de oorsprong van de infectie, puntie of beschadiging van de huid tijdens het ongeval is zeer moeilijk. Indien echter bij de oefentherapie ernstige hinder van de haemarthros wordt ondervonden, kan dit een indicatie tot punctie zijn.

Literatuur: KLOPPER, P. J. (1962) *Ned. T. Geneesk.* 106, 572.
— SLIKKE, W. VAN DER (1962) *Ned. T. Geneesk.* 106, 1104.

Amsterdam, 22 juni 1962 P. J. KLOPPER

VIRILISATIE DOOR NANDROLONFENYLPROPIONAAT (o.a. DURABOLIN)

De stikstofbalans is van nog grotere betekenis geworden sinds de invoering van allerlei stoffen die hierop een gunstige of nadelige invloed uitoefenen.

Bij het gebruik van corticosteroiden, die catabool werken, dat wil zeggen de omzetting van aminozuren in glucose enz. bevorderen, slaat de balans naar de negatieve kant om. Omdat deze stoffen zo'n grote plaats hebben verworven, is de behoefte ontstaan aan anabole geneesmiddelen, die juist de opbouw van de lichaamseiwitten bewerkstelligen, zoals de groeihormonen uit de hypofyse en de androgene stoffen uit de gonaden en bijniere. Deze stoffen zouden de nadelen van de bovengenoemde dan weer kunnen tenietdoen.

De androgene stoffen, testosteron en zijn derivaten, hebben vanzelfsprekend ook een sterk viriliserende werking. De stikstofbalans komt dus wel weer in evenwicht, maar de patiënt, of het soms helaas nog jeugdige patiëntje, krijgt ernstige hormonale stoornissen.

Aan testosteron werd nu een methylgroep gekoppeld, en later werd het veranderd in methylandrosteendiol, tot men tenslotte kwam tot o.a. nor-androstenolonfenylpropionaat of androlonfenylpropionaat. Dit is het hoofdbestanddeel van Durabolin. Bij toepassing hiervan zou de verhouding van de anabole werking tot de viriliserende werking zo gunstig zijn

geworden, dat de laatste niet meer merkbaar zou zijn bij de dosering welke de fabriek opgeeft.

In mijn praktijk heb ik het laatste jaar een zestal vrouwelijke patiënten gezien, die met Durabolin op diverse indicaties waren behandeld volgens de officiële dosering.

De leeftijdsgroep lag tussen 40 en 50 jaar, de behandeling duurde in den regel 3 à 4 maanden. De Durabolin was niet toegediend wegens een ongeneeslijke toestand of wegens metastasen, doch voornamelijk wegens slechte voedingstoestand, en bij één patiënt wegens hoofdpijn. De vermageringen waren niet verbeterd, de hoofdpijn wel.

Alle vrouwen hadden echter sterke dysfonische klachten gekregen, waarom zij mij consulteerden. Hun stem was zeer zwaar geworden, „als van een man”. Twee vrouwen hadden sterke snor- en baardgroei gekregen, alsmede versterkte groei van de haren op armen en benen.

Op mijn advies werd de therapie met Durabolin onmiddellijk gestaakt. Na verloop van maanden is de dysfonie iets teruggegaan. Drie patiënten kunnen weer zingen, zij het dan dat zij — tot hun misnoegen — hun vroegere timbre niet meer bereiken.

Mijn nieuwste patiënte op dit gebied is een meisje van thans 14 jaar die voorheen sopraan zong in een koortje. Zij kreeg in mei en juni 1961 wegens progressieve spierdystrofie in de kuiten, Durabolin-injecties, volgens het schema.

In deze korte tijd is haar stem totaal omgeslagen. Zij spreekt met een lage mannenstem en zou op z'n hoogst bariton kunnen zingen indien haar dit mogelijk was met haar dysfonie. De therapie werd begin juli 1961 voor de stem gestaakt. Gunstige invloed op de spieren heeft het middel niet gehad, en de stem is sindsdien niet verbeterd. Ik zag haar voor het eerst op 1 mei van dit jaar. Waren de vorige patiënten al wat „oudere” vrouwen en toonden de afwijkingen na enkele maanden weer enige teruggang, bij dit kind is er na 11 maanden nog niets van verbetering te merken. Deze charmant uitziende jongedame durft nu „haar mond niet meer open te doen”!

Dit ernstige letsel heeft mij dan ook doen besluiten deze slechte ervaringen te publiceren. Of aan Durabolin en de verwante preparaten een plaats tussen onze geneesmiddelen toekomt, wil ik niet aan de orde stellen. Ik heb alleen deze slechte resultaten willen bekendmaken.

Wie Durabolin gebruikt, dient zich er terdege van bewust te zijn dat testosteron de „oervorm” is waarvan het is afgeleid! Al bezitten, zoals de zo intensieve geneesmiddelenreclame vermeldt, o.a. voor jonge ratten de huidige preparaten de vroegere nadelen niet meer, de individuele gevoeligheid van de mens blijkt voor deze stoffen toch zeer sterk te verschillen! Men diene zich dit voortdurend voor ogen te houden!

Heemstede, mei 1962

C. J. DOETS,
keel-neus-oorarts

BERICHTEN BUITENLAND

Duitsland

Televisiereclame voor allerhande geneesmiddelen en voedingsmiddelen verboden. — De minister van volksgezondheid van de Bondsrepubliek bereidt een wet voor tot verbod van reclame op het televisiescherm voor geneesmiddelen, die zonder recept verkrijgbaar zijn, en voor geneeskundige apparaten (bv. neusdruppels, laxermiddelen, inhalatie-apparaten, anti-reumadecens, breukbanden enz.). Ook „reform”-voedsel en cosmetica zullen onder de wet vallen. Maar Heilbäder en Kurorte die „onder medisch toezicht” staan, zullen vrijelijk hun verlokkingen per televisie ten toon blijven spreiden. (*Pharm. Weekbl.* bl. 433).

Engeland

Opsporing van lijdens aan diabetes. — De *British medical Journal* van 2 juni (bl. 1497 en 1503) bevat de verslagen van twee enquêtes ter opsporing van diabetespatiënten. Het ene verslag is afkomstig van een werkgroep van tien huisartsen te Birmingham en betreft een bevolking van bijna 20.000 personen, het andere geeft de resultaten van onderzoek ingesteld door een medical officer in een stedelijke wijk in Essex. De uitkomst bevestigt in hoofdzaak die van vroegere enquêtes: het aantal reeds bekende diabetespatiënten bedroeg omstreeks 0,5 pct der bevolking, en ongeveer hetzelfde aantal te voren niet herkende patiënten werd hieraan toegevoegd. De methode ter onderkenning van de glycosurie met enzympapier bewees wederom nuttige diensten. De verslagen bevatten tal van klinische ervaringen.

Nieuw tijdschrift voor experimentele biologie. — *Life Sciences* is de titel van een nieuw maandschrift, dat bestemd is op elk gebied van de experimentele biologie bijdragen te publiceren. Het wordt geredigeerd door A. C. ALLISON (National Institute for medical Research, Londen) en Amerikaanse, Russische, Zweedse en Duitse mederedacteuren, en uitgegeven door Pergamon Press (Oxford). Er zijn reeds 4 afleveringen verschenen.

Frankrijk

Een biografie van A. Calmette (1863-1933). — In de reeks „Les Savants du Monde” (uitg. Albin Michel, Parijs, 1962) verscheen NOËL BERNARD: *La vie et l'oeuvre d'Albert Calmette*. De *Presse médicale* (bl. 1323) ontleent aan het boek een uitvoerig overzicht van het bewogen leven van de Franse geleerde.

Griekenland

Thucydides en de epidemie te Athene. — Men houdt zich nog steeds bezig met de vraag van welke aard de ziekte was die als Atheense pest (430 v.C.) te boek staat en door THUCYDIDES werd beschreven. Was het builenpest, pokken, vlektyfus, mazelen of ergotisme? Twee medewerkers van de Amerikaanse *Journal of the History of Medicine* (bl. 258) plaatsen thans ook de kwade droes op het lijstje van onzekerheden. Het is wel jammer voor de schrijvers dat THUCYDIDES niet vermeldt dat de ziekte toentertijd ook onder de ezels, de muilezels en de Atheense cavalerie is voorgekomen.

Nepal

Hubble-bubble smoking. — Naar aanleiding van het rapport van het Royal College of Physicians richt de arts BADRI RAI PANDE zich tot de lezers van de *British medical Journal* van 2 juni (bl. 1556) met de vraag: „May I take the opportunity of inviting their viewpoints on the possible effects of waterpipe (hubble-bubble smoking) on health”? Beschrijving en tekening geven een nauwkeurig denkbeeld van pijp op voetstuk met waterreservoir, waarin het tijdens het roken bruin wordende vocht getuigt van de zuiverende werking van het apparaat. „I will be very much delighted to read the views of your readers”.

Verenigde Staten

De thalidomide-ramp. — De welbekende cardiologe van het Johns Hopkins Hospital te Baltimore, Dr. HELEN TAUSSIG, heeft in Europa de phocomelia „epidemic” bestudeerd. Volgens een zuinige schatting maakte het thalidomide in Duitsland 3500 zuigelingen tot slachtoffer. In tegenstelling tot Engeland, Australië en Canada zijn de Verenigde Staten nagenoeg gespaard. De Food and Drug administration had de invoer verboden omdat sommige gebruikers verschijnselen van polyneuritis toonden; Duitsland en Nederland namen in de afgelopen winter het gevaarlijke slaapmiddel uit de handel (dit *Tijdschrift* bl. 184, 295). Het verslag van Dr.